

Hordaland Røde Kors

E-post: paal.herland@redcross.no

Saksbehandler Trond Erik Buttingsrud

Vår ref. 2020/28093 - 432.3

Dato 07.12.2020

Dispensasjon til motorferdsel under gjennomføringen av Finsekurset 2021 til 2024 - Hordaland Røde Kors.

Hordaland Røde Kors v/Paal Herland har søkt om dispensasjon til å bruke snøskuter og tråkkemaskin under gjennomføringen av Finsekurset innenfor Hallingskarvet nasjonalpark og Finse biotopvernområde. Hallingskarvet nasjonalparkstyret gir dispensasjon til motorferdselen på spesielle vilkår. Det er klagerett på dette vedtaket til Miljødirektoratet.

Bakgrunn.

Hordaland Røde Kors v/Paal Herland har i e-post av 12. august 2020 søkt om tillatelse til å bruke snøskuter og tråkkemaskin innenfor Hallingskarvet nasjonalpark og Finse biotopvernområde. Bakgrunn for søknader er at Hordaland Røde Kors ønsker å benytte snøskuter og tråkkemaskin under gjennomføringen av Finsekurset. Finsekurset har i en årrekke blitt gjennomført i regi av Hordaland Røde Kors. Kurset har fokus på opplæring av personell som skal lede mannskaper ute i vinterfjellet under redningsaksjoner.

Kurset blir gjennomført i løpet av en uke (lørdag til lørdag). Ifølge øvingsplanen er det planlagt bruk av snøskutere i Hallingskarvet nasjonalpark og Finse biotopvernområde til følgende formål og dager:

- Snøskutere til rekognosering på lørdag/søndag
- Bruk av snøskutere til gjennomføring av kurs fredag og lørdag.
- Bruk av tråkkemaskin til opparbeiding av skred på lørdag
- Bruk av snøskuter til utplassering og innhenting av sambandsinfrastruktur mandag og fredag.

Vinterkurset på Finse har vært arrangert de 61 siste årene. Det søkes om tillatelse til å gjennomføre kurset i årene 2021-2024.

Det er et generelt forbud mot motorferdsel, jf. § 3 pkt. 6.1 i verneforskriften for Hallingskarvet nasjonalpark og § 3 pkt. 3.1 i verneforskriften for Finse biotopvernområde. Med hjemmel i § 3 pkt. 6.3 a i verneforskriften for Hallingskarvet nasjonalpark, og § 3 pkt. 3.3 b i verneforskriften for Finse biotopvernområde, kan forvaltningsmyndighetene gi tillatelse til øvelsekjøring i

forbindelse med rednings- og oppsynsvirksomhet innenfor verneområdene. Denne type øvelsekjøring må være en del av en godkjent øvingsplan. Videre har forvaltningsmyndigheten lagt «Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder» til grunn i behandlingen.

Vurdering.

Formålet med nasjonalparken er å bevare et stort, særegent og tilnærmet urørt fjellområde, slik at landskapet og det biologiske mangfoldet med økosystem, arter og bestander, blant annet villrein, blir bevart. Vernet skal sikre et karakteristisk landskapselement som er viktig for forståelsen av den geologiske historien. Allmennheten skal ha muligheter til friluftsliv og naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Vernet skal sikre verdifulle kulturminner.

Det er et mål å holde motorferdselen i verneområdene på et lavest mulig nivå, samtidig som nødvendig transport må kunne fortsette som før. I tråd med «Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder» er det politiets oppgave å vurdere nødvendigheten av den enkelte øvelse i sin behandling av øvingsplan. Politiet har i e-post av 26.08.20 gitt en uttalelse til søknaden fra Hordaland røde kors. Politiet skriver «... *har Finsekurset blitt gjennomført i en årrekke og er forankret på nasjonalt nivå hos Røde Kors Hjelpekorps. Bruk av motorkjøretøy som beskrevet i søknaden vil være å anse som streng nødvendig kjøring jf Rundskriv 13-120, pkt 4, avsnitt 7.*» I retningslinjene går det fram at alle øvingsmoment som kan legges utenfor verneområdet skal legges utenfor. Behovet for motorferdsel innenfor verneområdene vil som hovedregel være knytte opp mot kjentmannskjøring. Søknaden fra Finsekurset bryter til en viss grad med retningslinjene i og med at øvingsmoment som ikke er direkte knyttet til et geografisk område blir lagt i et vernet område. På den annen side er det vanskelig å se for seg at en omfangsrik øvelse som Finsekurset kan gjennomføres på Finse, uten å bruke arealer innenfor vernede områder. I forhold til verneverdiene mener forvalter at det viktigste er at aktiviteten blir lagt så tett opp til Finse stasjon som mulig. Rundt Finse stasjon er det allerede i dag en del aktivitet, og Finsekurset vil da ikke berøre nye områder uten ferdsel.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Når det gjelder krav til kunnskap om naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 8, har forvaltningen god oversikt over omfanget av motorferdsel gjennom de rapporteringsordninger som finnes, og kontroller gjennomført av Statens naturoppsyn. I forhold til naturverdiene er det først og fremst villrein og fjellrev som kan bli påvirket av motorferdsel. Så langt det er mulig holder forvaltningen seg oppdater på villreinens forflytninger gjennom observasjoner i felt og via GPS-merka dyr. I tillegg bruker forvaltningen aktuell faglitteratur og tidligere erfaringer om villreinens forflytninger i kunnskapsgrunnlaget. De områdene der Finsekurset skal gjennomføres, er i NINA rapport 634, Villrein i Nordfjella – Status og leveområde, definert som vinterbeiteområde. Deler av øvingsområdet strekker seg vestover fra Finse, og inne i trekkoridoren for villrein over Finsetunnellen. Området rundet Finse og

mot Geiteryggen er tilholdssted for fjellrev. Det meste av øvingsområdet er lagt utenom områder med føringsautomater og kjente hi for fjellrev. Unntaket er Larsedalen der øvingsområdet ligger tett på føringsautomater og hi. Ved forstyrrelse vil villrein og fjellrev reagere med fluktreaksjon. Dette er naturlige reaksjonsmønster der den enkeltvis forstyrrelse ikke vil true artene. I Artskart er det i øvingsområdet ikke registreringer av truede eller sårbare arter som kan bli påvirket på snødekt mark.

§ 10 økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette prinsipp er viktig for den totale belastningen fra forstyrrelser og motorferdsel i verneområdet. Det er noe motorferdsel i Hallingskarvet i dag. Denne er konsentrert til noen måneder i vinterhalvåret. Det gis kun tillatelse til transport som er vurdert til å være nødvendig. Ferdsel på ski og til fots foregår i all hovedsak etter merkede løyper og stier. Vi har vurdert den samlede belastningen av motorferdsel og forstyrrelser i dag til å være akseptabel i henhold til verneformålet. Det totale omfanget av motorferdsel har vært stabilt de siste årene, og vi mener derfor at eksisterende dispensasjonspraksis i hovedsak kan videreføres.

Ut ifra sakens karakter mener forvaltningsmyndigheten at kunnskapsgrunnlaget er godt i denne saken, og at «føre-var-prinsippet» i naturmangfoldloven § 9 dermed får mindre betydning. I og med at det er lav sannsynlighet for at naturmangfoldet blir berørt av vedtaket og det ikke kan påvises store effekter av tillatelsen på verdifulle naturtyper og arter, legger forvaltningsmyndigheten til grunn at det ikke er nødvendig å foreta vurderinger etter miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 11 og 12.

Finsekurset har vært arrangert på Finse i en årrekke og det er vanskelig å se for seg at kurset skal finne et nytt sted. Finse er også et område som kan by på varierte vinterforhold. I tillegg er det etablert infrastruktur innen på Finsehytta som er tilpasset gjennomføringen av kurset. Etter forvaltningsmyndighetens sitt syn, må man derfor kunne tåle at noen øvelses momenter som kunne vært lagt utenfor nasjonalparken, blir lagt innenfor. Hallingskarvet nasjonalpark har et høyt besøkstall. I formålet til nasjonalparken går det fram at allmenheten skal gis mulighet til et enkelt friluftsliv. Med det høye besøkstallet er det viktig at vi har en redningstjeneste som er god kjent i området og godt rustet til å takle et redningsoppdrag.

Forvaltningsmyndigheten kan ikke se at dispensasjonen vil være i strid med verneverdiene eller kunne påvirke verneverdiene nevneverdig

Vedtak.

Hallingskarvet nasjonalparkstyre gir Hordaland Røde Kors v/Paal Herland dispensasjon til å bruke snøskuter og tråkkemaskin til gjennomføring av Finsekurset.

Vedtaket er gjort med hjemmel i § 3 pkt. 6.3 a i forskrift av 22. desember 2006 om vern av Hallingskarvet nasjonalpark og § 3 pkt. 3.3 b i forskrift av 22. desember 2006 om vern av Finse biotopvernområde, og gjelder den delen av

øvelsen som går innenfor Hallingskarvet nasjonalpark og Finse biotopvernområde.

Dispensasjonen gjelder for ett ukeskurs i året, og for årene 2021 – 2024:

Lørdag/søndag: Rekognosering innenfor øvingsområde i forkant av kurset for å bli kjent med farer/snøforhold. Snøskutere kjører etter skutertrase merket på kart vedlagt søknad.

Mandag: Montering av sambandsinfrastruktur på vesle Finsenut.

Fredag: Montering av sambandsinfrastruktur på Sandalsnuten. Bruk av snøskuter til oppfølging av søksøvelsen til Flakavasskjødna.

Lørdag: Bruk av tråkkemaskin til opparbeiding av skredområde og bruk av snøskuter til gjennomføringen av skredøvelse øst for Jomfrunut.

Vilkår for tillatelsen:

- Før øvelsen kan gjennomføres skal kjøreordre innhentes fra politiet. Kjøreordre skal alltid være med under øvelsen, og skal vises til oppsynet når dette kreves.
- Kjøring utenom angitte formål og strekninger er forbudt. Bruk av motorferdsel skal avgrenses til det som er helt nødvendig for å gjennomføre kurset.
- Det skal tas hensyn til viltet i området, og en må før kurset starter ta kontakte med lokalt SNO for å avklare om det er villrein i området. Hvis det er fare for at øvingsaktiviteten kan forstyrre villrein skal aktiviteten avbrytes.
- Denne tillatelsen begrenser ikke den rett grunneier har til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom.
- Etter avsluttet kurs skal det rapporteres på øvingsvirksomheten i nasjonalparken og biotopvernområde. Rapport sendes til Hallingskarvet nasjonalparkstyre når kurset er avsluttet og senest innen 1. juni hvert år. Dette vil være uavhengig av om det er gjennomført kjøring innenfor nasjonalparken eller ikke. Manglende tilbakemelding kan føre til at kjøretillatelse ikke innvilges ved senere søknader.
- Hallingskarvet nasjonalparkstyre kan til enhver tid trekke tilbake kjøretillatelsen hvis lov eller forskrift endres eller vilkår for kjøretillatelsen ikke overholdes

Bakgrunn for vedtaket er at Hallingskarvet nasjonalpark er en nasjonalpark med et høyt antall besøkende. Med det høye besøkstallet er det viktig at vi har en redningstjeneste som holder en høy kvalitet. Finsekurset er et anerkjent lederkurs som har til formål lære opp personell i å lede mannskap ute i vinterfjellet under redningsaksjoner. Kurset har en lang tradisjon for å bli avholdt på Finse, og gjennom dialog med forvaltningen over flere år blir store deler av kurset gjennomført utenfor verneområdene. Forvaltningsmyndigheten ser motorferdsel som nødvendig for å få gjennomført kurset på Finse.

Forvaltningsmyndigheten kan ikke se at dispensasjonen vil være i strid med verneverdiene eller kunne påvirke verneverdiene nevneverdig.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Hallingskarvet nasjonalparkstyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med vennlig hilsen

Trond Erik Buttingsrud
Nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift.

Kopi på e-post til:
Fylkesmannen i Vestland
Fylkesmannen i Oslo og Viken (intern mottaker)
Statens naturoppsyn, lokalt
Medlemmer av Hallingskarvet nasjonalparkstyre
Ulvik herad v/Lars Præstin
Villreinnemnda for Nordfjella, Fjellheimen og Raudafjell